

נקודת אור בפרשה – קדושת בית הכנסת – פרשת תרומה

נאמר בפסוק: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". **פסוק זה מדבר** על הקמת המשכן ולא על הקמת בית המקדש, שהרי בית המקדש לא נבנה עדיין, **ואם כן קשה**, מדוע נאמר 'ועשו לי מקדש' ולא 'ועשו לי משכן'?

תירץ הרבי מאמשינוב זי"ע, שרצון התורה לומר לנו, שבכל הדורות הבאים, גם כשלא יהיה משכן לעם ישראל, יוכלו בני ישראל לעשות מקום מקודש כמו המשכן, וזאת על ידי שיבנו בית כנסת, שהוא בית מקדש מעט. **ולכן יש לנהוג בקדושת בית הכנסת כקדושת בית המקדש.**

וכתב הספורנו, שקודם חטא העגל, היה המצב ש"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך" (שמות כ, כ). אבל אחרי החטא, אין השכינה שורה אלא בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. **ומאחר** שבבית הכנסת שורה השכינה, מחוייב כל אחד להתנהג שם בכבוד הראוי, ומי שאינו שומר על קדושת בית הכנסת, הרי הוא פוגע בכבוד השכינה הנמצא שם!

ומעשה היה בעיר אחת שהיה בה רב תמים וישר, שתיקן והנהיג בבית הכנסת שלו, שלא ידברו בשום אופן שבעולם דברי חול בבית הכנסת, והיה מקפיד על כך בכל כוחו. **בימים ההם**, היה המנהג ששמש בית הכנסת היה מסתובב בבתי העיירה כרבע שעה לפני התפילה, כדי לעורר את האנשים לתפילה. **והנה**, פעם אחת ראה השמש שני אנשים יפים וגבוהים שהיו זוהרים כזוהר החמה, ומעולם לא ראה דמות קורנת זוורחת כדמותם. **עקב אחריהם השמש**, וגילה שהם הולכים לביתו של הרב ולומדים איתו תורה.

השתומם השמש על המראה הזה, מפני שאף על פי שהיה הרב איש תמים וישר, מכל מקום לא היה מוחזק למופלג בתורה במדריגה כזו שיבואו אנשים צדיקים כאלו ללמוד תורה מפיו. **שמר השמש את הדבר בליבו**. לאחר שהלכו האנשים, ניגש השמש לרב ושאלו מי היו אותם אנשים שהופיעו אמש בביתו ולמדו עמו תורה? **ענה לו הרב:** "דע, כי שני האנשים שראית היו אליהו ואלישע הנביאים, וזכיתי שיבואו אלי בגלל שאני נוהר שלא לדבר ושלא ידברו בבית הכנסת כלל וכלל. ואתה זכית לראותם, משום שאתה מעורר את הקהל לבוא לבית הכנסת שלי ששם לא מדברים דברי חול".

בספר 'קול יעקב' הביא מעשה שהיה: פעם אחת נכנס אחד הרבנים לבית הכנסת, ומצא שם קבוצת סוחרים הממתינים לתפילה, ובינתיים היו משוחחים בענייני מסחרם. חיפש הרב כיצד להוכיחם באופן שיקבלו ממנו ולא יתביישו, ואז עלה במוחו הרעיון הבא; הוא פנה לסוחרים ואמר להם כך: המדרש מספר, שפעם אמר הקב"ה לשטן שהוא מתיר לו להחטיא בני אדם, אך בתנאי שלא ייכנס לבתי כנסיות ובתי מדרשות. **ואכן**, קיבל עליו השטן את גזירת הבורא.

לימים, ראה הקב"ה שהשטן נמצא בבית הכנסת! מיד גער בו הקב"ה: "הלא אמרתי לך שלא תכנס לבית הכנסת!?" **הצטדק השטן וענה:** "קיימתי את התנאי, אך כאשר עברתי דרך בית הכנסת, שמעתי אנשים סוחרים יושבים ומשוחחים בענייני מסחר, ולא עלה על דעתי שזהו בית כנסת...!" **הסוחרים הממולחים הבינו את הרמז**, והתפזרו כל אחד למקומו.

בהלכה (שו"ע או"ח סי' קנא ס"א) **מובא:** "בתי כנסיות ובתי מדרשות, אין נוהגין בהם קלות ראש, כגון: שחוק והתול ושיחה בטילה, ואין אוכלים ושותים בהם ולא מתקשטין בהם ולא מטיילין בהם ולא נכנסים בהם בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים".

נסיים ברמז נאה: "שיבה" ראשי תיבות, שתיקה יפה בשעת התפילה. **לומר לנו**, שכל מי שאינו מדבר בבית הכנסת, ובפרט בשעת התפילה וקריאת התורה, יזכה לשיבה טובה!